אין רישא בשתי עבודות. דהא מפרש בהדיא. סיפא איכא לאוקמא דבתרוייהו פליגי: **היינו דקתני זה הכלל.** לאיתויי עבודה אחת: **תנן התם.** במסכת תמורה: **הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים.** שהעמיד בהמת חולין אצל שתים אחת עולה ואחת שלמים ואמר הרי זו תמורת עולה תמורת שלמים: הרי זו תמורת עולה. תפוס לשון ראשון ואין קדושה חלה על קדושה: **הואיל ואי אפשר לקרוש שתי שמות לאחת.** והוצרך להקדיש זה [ז] אחר זה: **דבריו קיימין.** ותרעה [ח] ותימכר ויביא בדמי חציה עולה ובדמי חציה שלמים וכן מפרש בתמורה [ט]: ה"ג **איבעיא להו הרי זו תמורת עולה ושלמים מהו.** מי אמרי' הא דפליג ר' מאיר ואמר תפוס לשון ראשון משום דאמר תמורת תמורת תרי זימני והוה ליה כנמלך אצל הכא דאמר תמורת עולה ושלמים חד דיבורא הוא ותרוייהו חיילי [י] או דלמא תפוס לשון ראשון לעולה ופשטה קדושת עולה בכולה ותו לא אתו שלמים וחיילי: **לחצות מהו.** את"ל [יא] פשטה קדושת עולה בכולה אמר הרי (זו) בהמה זו לחצות [יא] לעולה ושלמים מאי האי [יב] חד דיבורא הוא ואין זה חל בלא זה או דלמא כיון דפשטה בפלגא פשטה בכולה ולא אתו שלמים וחיילי: **והרי שחיטה.** דקתני מתני' לאכול כזית למחר כזית בחוץ: **די לחצות דמי.** דללאו מיהדר אימלוכי [יג] שהרי כמה זיתים יש בה וחד דיבורא הוא ופליגי וקא"ר יהודה תפוס לשון ראשון ור' מאיר דתמורה בשיטת רבי יהודה דמתניתין קאי דאמרינן בשמעתין ר"מ בשיטת רבי יהודה אמרה: **אמר ליה מי סברת אינה נשחיטה אלא לבסוף.** דלהוי הך תרתי מחשבות [יב] בסוף שחיטה [יד] וחד דיבורא הוא ואפי' הכי נימא ר' יהודה תפוס לשון ראשון: **שנה נשחיטה מתחילה ועד סוף.** וכי היכי דמהניא מחשבה בסוף [טו] מהניא בתחילתה ומתוקמא מתני' כגון דאמר שחיטת [טו] סימן זה לזמנו ובשחיטת סימן שני חוץ למקומו ואית ליה לרבי יהודה מפגלים בחלי מתיר [טז] דהיינו חד סימן ותרי דבורי מינהו ואיפגל ליה מדבורא קדמאה אצל לאכול דחד דבור הוא מודי. [יז](ומהכא שמעינן דרבא אליבא דר"מ סבירא ליה אינה נשחיטה אלא בסוף מדליף עדיין היא מחלוקת [יח] מתמני' והיינו דאמר בתמיד נשחט (פסחים דף סג.) נימא קסברי אחרים אין נשחיטה אלא בסוף וכדרבא דאמר רבא עדיין היא מחלוקת [יח] מתמני' דתמורת עולה ושלמים כלאחרים דאחרים היינו רבי מאיר ורבא מוקי דלרבי מאיר אינה נשחיטה אלא בסוף): **הרי קמילה.** דפליגי רבי יהודה ורבנן בה בפרק קמא דמנחות (דף יב.) כי מחשב לאכול כזית למחר כזית בחוץ כו': **די לחצות דמי.** דחד דיבורא הוא וזיתים הרבה יש ולאו מיהדר אימלוכי הוא והכא ליכא לפלוגי בתרי דבורי כדפלגא [יט] בשחיטה בב' סימנין: **דאמר קומץ מנחה** [כ] **כו'.** שהמנחה יש לה שני מתירין הקומץ והלבונה וכי פליגי רבי יהודה ורבנן לאו בקמילה פליגי דאין קמילה בלבונה אלא בהקטרה פליגי [כא] שהיא עבודה בכל אחת ואחת וכגון שהקטיר קומץ מנחה על מנת לאכול כזית למחר וקומץ [כב] לבונה על מנת לאכול כזית בחוץ ואית ליה לרבי יהודה מפגלין בחלי מתיר וכיון דהיינו [כג] תרי דבורי מינהו מקמא איפגלא לה אצל בקמילה דחד מתיר הוא לא פליג רבי יהודה: **מנחה חוטא.** מטומא מקדש או שמיעת הקול מביא מנחה בדלי דלות דכתיב לא יתן עליה לבונה (ויקרא ה): **פליגי בפסיעות.** ובמחשבת הולכה דאמר [כד] בפסיעה ראשונה חוץ לזמנו ובפסיעה שניה אמר חוץ למקומו דהוו להו תרי דבורי: **מתני דתאני.** תני מתניתא כתאני דבלאחלות מודי רבי מאיר: **מתני דרבא.** תני מתניתא כדרבא דבלאחלות נמי פליג רבי מאיר: כי

אמר רבי יוסי אם לכך נתכוון מתחילה. פרק מרובה (ב"ק דף עג.): אמרינן תרי תוך כדי דיבור הוו חד כדי שאילת רב לתלמיד דזוטר וחד כדי שאילת תלמיד לרב דנפיש ותוך כדי דיבור קטן מודה רבי יוסי דמועיל דיבורו והכי קאמר אם אמר תמורת שלמים בתוך כדי דיבור קטן של תמורת עולה דהשתא דומה דנתכוון [כה] מתחילה לכך ואפי' עומד ולוח שלא נתכוון הואיל ואי אפשר להוציא שתי שמות כאחת דבריו קיימין. ונמלך קרי ליה תוך כדי דיבור גדול כשאמרו לאחר כדי דיבור קטן שדומה לנמלך ואפי' אומר שנתכוון מתחלה לשניהם לא אמר כלום: **דבריו קיימים.** וא"ת והא אמרינן בפ"ב דקדושין (דף נ.): ובעירובין פרק מי שהוציאוהו (דף נ.) ובפ' נערה המאורסה (נדרים סט.) כל שאינו בזה אחר זה [כו] בטל אחת אינו וי"ל דכיון דמשכחת בזה אחר זה כגון דאמר חציה לדמי עולה וחציה לדמי שלמים אפילו בקדושת הגוף משכחת לה כגון בבהמה של שני שותפין ועוד דכל שאינו בזה אחר זה בטל אחת אינו מיירי בדבר שאי אתה יכול לקיים את שניהם שסותרים זה את זה כגון מקדש אשה ובתה דהי מייניהו מפקת וכן קיים ליכי ומופר ליכי דנדרים וכן ארבע אמות דעירובין (דף מט.): אבל הכא מקיימי תרוייהו וכן בפרק השולח בגיטין (דף מב.) הכותב כל נכסיו לשני עבדיו קנו ומשחררין זה את זה ולא אמרינן כל שאינו בזה אחר זה אפי' בטל אחת אינו משום דהתם בזה אחר זה א"א לקיים את שניהם דבזה אחר זה קמא קני נפשיה וקני חבריה ובתרא לא קני כלל אבל בטל אחת אפשר לקיים את שניהם ואמרי' קנו ומשחררין זה את זה והא דאמרינן בפ"ק דקדושין (דף ז.): חלייך בחלי פרוטה וחלייך בחלי פרוטה דאינה מקודשת וקמבעיא ליה שני חלייך בפרוטה מהו לא שייך למימר תפשוט מדרבה דאמר כל שאינו בזה אחר זה אפי' בטל אחת אינו דכל שאינו בזה אחר זה מיירי בדבר שאין השני יכול לחול מחמת שחל הראשון תחלה כגון שתי אחיות ושתי תרומות ושתי מעשרות הלכך בטל אחת אינו משום דהי מייניהו [כז] מפקת אבל גבי קדושין בזה אחר זה אינו לא זה ולא זה אבל בטל אחת תפסי תרוייהו והא דאמר בסוף פ"ק דמנחות (דף יא.) היכי דמי ריבה שמנה כגון שהפרים לה שני לוגין ומשמע קלת מתוך הסוגיא שיש בהן קדושת הגוף וגבי מסר לבונתה לדייק [כח] התם [כט] הא יתר כשרה [והתניא יתר פסולה] ומפרשי שם כגון שהפרים לה שני קמצים ואכשרה קאי כדפרישית התם והשתא היכי קדשי הא אמרי' כל שאינו בזה אחר זה בטל אחת אינו ונראה לפרש כגון דאמר יקדש קומץ אחד מתוך שני קמצים כדאמר בפרק המודה (שם עח.): ובפ"ב דקדושין (דף נא.) גבי מודה ששחטה על שמונים חלות הכל מודים היכא דאמר ליקדשו מ' מתוך שמונים דקדשי: **לחצות מהו.** פי' בקונט' דאמר הרי בהמה זו לחלותה לעולה ושלמים ואין זה דומה לחליה עולה וחליה שלמים דפליגי בהדיא בתמורה [כט] (דף כו.). ובפרק כילד מערימין (דף נט) אבל בפ' תמיד נשחט [פסחים סג.] לא דקדק בקונטרס שהבית הך דשמעתין ופי' לחלות כגון דאמר חליה תמורת עולה וחליה תמורת שלמים ור"ח מפרש לחלות כגון דאמר לחלי היום תיהוי עולה ושלמים ל"נ עולה ושלמים תהוי לחלי היום [ל]: **אמר אביי בהא ודאי מודה ר"מ.** ופריך והרי שחיטה דכי לחלות דמי דכיון דאינה נשחטה אלא לבסוף היכי [לא] הוליא שני הדיבורים קודם שיהא סוף שחיטה והוי כאילו אמר לבסוף [לב] שחיטה יהא כזית חוץ לזמנו וכזית חוץ למקומו: [**סימן ראשון חוץ לזמנו.**] ודווקא סימן אחד דהוי דבר המסויים ומפגלין בחלי מתיר אבל אם אמר משהו ראשון חוץ לזמנו ומשהו שני חוץ למקומו לא הוי פיגול אע"ג דמפגלין בחלי מתיר כיון דלא הוי דבר המסויים ולא דמי לפסיעות וא"ת דמשמע הכא דרבא סבירא ליה אינה נשחטה אלא בסוף והיינו כריש לקיש דפרק שני דחולין (דף כט.): ושמעינן ליה לרבא בפרק החולץ (יבמות לו.) דבכולי הש"ס הלכתא כרבי יוחנן לגבי ר"ל בר מתלת ויש לומר דשאני הכא [לג] מדקאמר לה ר"ל משמיה דלוי סבא ויש לתמוה רבא דפריך ליה לאביי וס"ד דס"ל אינה נשחטה אלא בסוף תיקשי ליה מתני' [לד] דהקדיש מוליס לערלים כשר ערלים למוליס פסול הרי בסוף שחיטה חל דיבור ראשון ולא שני דאי הוו חיילי תרוייהו הא קיימא לן דמקנת ערלה לא פסלה: **והרי קמיצה דבי לחצות דמי ופליגי.** תימה דלא פריך ממליקה דחטאת העוף דפליגי [לה] דחטאת [לו] העוף הכשירו בסימן אחד וליכא שני מתירין ויש לומר דליכא שני מתירין כגון מפרקת וסימן אחד:

מסורת הש"ס

ז) נדרים סט: ב"ק עג.: תמורה כה: ירושל' דמאי פ"ז ה"ו, ב) פסחים סג. חולין כט: וש"נ, ג) מנחות יב., ד) דף כו., ה) לקמן קי., ו) מנחות יא., ז) פסחים סב., ח) לקמן סה:

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואם משאמר הרי זו תמורת עולה נמלך: (ב) רש"י ד"ה אמר ליה מי וכו' תרתי מחשבות כל חד וחד בסוף שחיטה ומד: (ג) ד"ה ישנה וכו' במתניתין דתמורה:

שינויי נוסחאות

א) זו תמורת עולה (כי"צ, וכ"ה בב"ק ותמורה): ב) אמר ליה רבא (ש"מ): ג) ל"ל דכ'. וכן לקמן (ש"מ): ד) נמי כגון דאמר קומץ דמנחה חוץ לזמנו וקומץ דלבונה חוץ (ש"מ): ה) נ"ל קורט. ועי' מנחות דף יא (צ"ק). ועי' בס"ז: ו) נ"ל אסי (גליון). ובמגמ"י גריס רבא: ז) זה לזה (כתה"י וד"ו): ח) בש"מ נוסף עד שיסתאב: ט) חיילי כאחת או (כתה"י): י) את"ל בתמורת עולה ושלמים פשטה כו' (ש"מ): יא) לחצותה לעולה ולשלמים כל"ל (ש"מ): יב) האי ודאי חד (ש"מ): יג) אימלוכי הוא (ש"מ): יד) ביחד וחד כל"ל (ש"מ, כתה"י): טו) בסוף שחיטה מהניא נמי בתחילתה (כתה"י): טז) ל"ל בשחיטת (ש"מ): יז) בש"מ מתק מה שבסוגייס וכן ליתא בכ"י. אבל בכ"י ליתא: יח) מחלוקת בתמורת עולה ושלמים בלחצות כו' (כ"י). וכ"ה בדש"ס רק לגא מתק תינא ממתני' [ובל"ק העביר תינוק אלו אחר תינא מחלוקת הקודם]: יט) כדפלגת (ד"ו): כ) דמנחה (ש"מ): כא) ס"א פליגי שנוהגת בשניהם וכגון שהקטיר כו' (ש"מ): כב) נ"ל וקורט (גליון). בש"מ וקומץ הלבונה: כג) ל"ל דהני (ש"מ): כד) בתס"י כגון דאמר: כה) לנתכוון (ש"מ): כו) זה אפילו בב"א אינו וי"ל דהכא משכחת בזה כל"ל (ש"מ). נ"ל דמשכחת לחצאין כגון דאמר כו' וכ"ה הגריסא בגא"ש נדרים דף סט ע"ב ע"ש (צ"ק): כז) מייניהו מייתת ודי מייניהו מפקת (ש"מ): כח) ל"ל נמי דייק (ש"מ): כט) ל"ל בתמורה בפרק כיצד מערימין. כי הוא פרק פרק (הגרי"ב): ל) היום אמר אביי כו' הד"ו (צ"ק): לא) ל"ל הרי (ש"מ): לב) ל"ל לסוף (ש"מ): לג) ל"ל התם (ש"מ): לד) ל"ל וחטאת (ש"מ): לה) מיכא חציה, וכן וחציה דבסמוך לכא' אינן מן הטוכן: לו) בגליון הוגה דכיון דחולקין עמו. והשאר נמחק:

ליקוטים

אמר אביי בהא ודאי מודה ר"מ. וטעמא דאביי כדמפרש בפ' כיצד מערימין (תמורה דף כו ע"א) דטעמא דר"מ משום דהוי כמו תחול זו ואח"כ תחול זו מדהוה ליה למימר תמורת עולה ושלמים ואמר תמורת עולה תמורת שלמים. אבל רבא פליג עליה וקאמר דעדיין היא מחלוקת דקסבר רבא דטעמא של ר"מ משום דדעתו של אדם אם יכולין שניהם לחול יחולו ואם לאו תפוס לשון ראשון דדעתיה אקמא. (תוס' ב"ק עג ע"ב)

שיטה מקובצת

אלא לאילפא מאי זה הכלל. דליכא לממר דנקטו ליה משום עבודה כגון שתי עבודות כיון דאיכא מרלאה טעם חדש, אבל לר' יוחנן נימא דמרלאה לנו טעם חדש דאמרינן תפוס לשון ראשון ובעבודה אחת נמי וא"כ הכלל דקאמר ר' יהודה בכל ענין הוא אמת דהיכא דמחשבת הזמן קדמה הוי פיגול משום דתפוס לשון ראשון, אבל נאילפא לא הוי הכלל בכל ענין דהיכי דהוי בעבודה אחת הוי עירוב מחשבות אפילו קדמה מחשבת הזמן, וא"כ מאי זה הכלל: **תמורת** עולה ושלמים בהו. פי' בקונטרס מי אמרינן דוקא בתמורת עולה ותמורת שלמים דעולה ושלמים תמורת תמורת) תרי זימני אמר ר' מאיר תפוס לשון ראשון כו'. מיהו קשיא מה שהזכיר בגי תמורת עולה ותמורת שלמים טעמא דתפוס לשון ראשון, דהא מוכח לקמן דאי הוי טעמא דר"מ בגי תמורת עולה ותמורת שלמים תפוס לשון ראשון, כמו כן הוי אמרינן בגי תמורת עולה ושלמים תפוס לשון ראשון. לכך נראה לומר דלא נקט בקונטרס לשון ראשון אלא כלומר התם פליג ר"מ דהיא תמורת עולה שהוא דבורו ראשון משום דמהדר אימלוכי הוא והוי כאילו אמר תחול זו ואח"כ תחול זו דלא חיילא קדושה שניה, ואין זה מטעם תפוס לשון ראשון, אבל בתמורת עולה ושלמים דלא מהדר אימלוכי הוא אימא דתפסי תרוייהו, או דילמא אימא דטעמייה דר"מ הוי בגי תמורת עולה ותמורת שלמים משום דתפוס לשון ראשון וא"כ בתמורת עולה ושלמים נימא כמו כן הכי: **לחצות** מהו. פי' הקונטרס כו' [כמתוי"ש ד"ק):

מוסף רש"י

הרי זו תמורת עולה. דאיתא ליה לר"מ תפוס לשון ראשון (פסחים סב. ב"ק עג: תמורה כה:): ה"ג תמורת שלמים. ולא גרסינן ותמורת שלמים (ב"ק עג.) **דבריו** קיימין. דלקמן בגמרא דבריו אדם נתפס (פסחים סג.). חליה תמורת עולה וחליה תמורת שלמים ותרעה עד שנתפסת ומתכר ויביא בדמי חליה תמורת עולה ובדמי חליה תמורת שלמים, ובהכי עסקינן שהיו לפניו עולה ושלמים כשהמיר את זו בהן (תמורה כה:) **לחצות** מהו. אמר חליה עולה וחליה שלמים, מי מודה בה ר"מ או לא, מי אמרינן טעמא דר"מ משום דנמלך הוא, וכיון דחל שם עולה תו לא קפיד, אבל כי אמר לחצאין ליכא למימר הכי, או דלמא כיון דפשטה ביה קדושת עולה בריאה תו לא מייליה קדושת שלמים: **הרי שחיטה דלכי לחצות דמי ופליגי.** דקא פליג ר' יהודה אדרבנן ואמר כר"מ תפוס לשון ראשון, דקאמר הכי הכלל כל שמתפשת זמן קדמה למתפשת מקום פיגול וחייבין עליו כרת, לא שנא בעבודה אחת ולא שנא בשתי עבודות שחיבר בעבודה שניה מתפשת פסול בתר מתפשת פיגול לא מפקע ליה מיד פיגול דתפוס לשון ראשון, ורבנן סברי אף בגמר דבריו אדם נתפס והוא לה בחלא עבודה עיכוב מתפשת ולא קבע המתיר כמצותו, ואנן בעינן דלא ליהוי ביה פסול אחריעא, דהרגלתה כתיב ביה, אלמא מאן דאתי ליה תפוס לשון ראשון אפילו לאחלא אית ליה דהא זיתי טובא יש בזבח ופליג ר' יהודה (פסחים סג.) **אינה לשחיטה אלא לבסוף.** אין השחיטה קרויה שחיטה אלא בסופה (חולין כב:). **וחדא מתפסה** היא (פסחים שם) **ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף.** הכל קרוי שחיטה (חולין שם):

שיטה מקובצת (המשך)

(לאחלא) עד לכך פי' ר"ח דה"ק לאחלא היום הזה בהמה זו חליה לה (תמורת עולה וחליה תמורת שלמים מהו. פי' מי אמרינן דוקא כי אמר תמורת עולה ושלמים דלא (היה) (קבע) זמן לאחלא הקדושה א"כ דעתו שיהו (מיד) אקדוש מיד שהוא"ל הדבור, וא"כ כיון שהקדיש עולה ושלמים מיד פשטה (קדושה) עולה בכולה, אבל כי אמר לאחלא היום (יאחלו) [יחולו] שניהם אחר כפ"ה. ולפי ר"ח ה"פ והרי שחיטה כו' דס"ד דאינה נשחטה אלא לבסוף וא"כ אפשר דאותן שני מתפשת לא היו כך מעט קודם המתפה דסוף שחיטה וכשגמר אותו משהו כבר אותן שני המתפשות נגמרו מקודם, וא"כ דמי ממש להא דאמר לאחלא לפי מה שפי' דהא ר"ל לאחלא היום, ומקוק דיהנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, וכגון דאמר סימן ראשון דהוי דבר המסויים ומפגלין עד המסויים כמתוך בתוד"ה סימן ויהואיל ומתפה בסימן ראשון וכשני ס"כ יש לו הרבה שהוא לאחוא השני מתפשת בשעת שחיטה, וא"כ אלה הראשונה קודם שתפה השניה ודמיא ממש לתמורת עולה ושלמים (מהר"פ ד"ק): **והרי** שחיטה דבי לחצות דמי. תימה דהא שחיטה לא דמי להא דלאחלא, דאדרבא נראה עפי דדמי לתמורת עולה ותמורת שלמים דהא מ"מ [אמר] כזית בתוך וכזית לאמר. וי"ל דלא דמי, דהכא בודאי הוי דבור אחד ואין זה נמלך, דכמה זיתים יש באותו קרבן, וא"כ כשאמר כזית כזית הרי זיתי אין הלשון אחד סותר את חבירו כמו תמורת עולה ותמורת שלמים, דהתם נראה שפיר שהוא נמלך דעולה ושלמים לא שייכי בבהמה אחת כפ"ה. ולפי ר"ח ה"פ והרי שחיטה כו' דס"ד דאינה נשחטה אלא לבסוף וא"כ אפשר דאותן שני מתפשת לא היו כך מעט קודם המתפה דסוף שחיטה וכשגמר אותו משהו כבר אותן שני המתפשות נגמרו מקודם, וא"כ דמי ממש להא דאמר לאחלא לפי מה שפי' דהא ר"ל לאחלא היום, ומקוק דיהנה לשחיטה מתחילה ועד סוף, וכגון דאמר סימן ראשון דהוי דבר המסויים ומפגלין עד המסויים כמתוך בתוד"ה סימן ויהואיל ומתפה בסימן ראשון וכשני ס"כ יש לו הרבה שהוא לאחוא השני מתפשת בשעת שחיטה, וא"כ אלה הראשונה קודם שתפה השניה ודמיא ממש לתמורת עולה ושלמים (מהר"פ ד"ק): **התם** נמי בגון דאמר קומץ דמנחה כו'. פ"ה בשעה שהקטיר קומץ [מנחה אמר ע"מ לאכול כזית לאמר, וכשהקטיר קומץ] הלבונה אמר חוץ למקומו, ולא מייני בקמילה כי אם בהקטרה דיש שני מתירין קומץ ולבונה, ולא מצי לשנויי גבי מנחת חוטא כגון שהקטיר חלי קומץ חוץ לזמנו וחלי קומץ חוץ למקומו דכיון דלא הוי דבר המסויים לא מהני אחילו למ"ד מפגלין בחלי מתיר. וא"א מ"ש מחטאת העוף (משום) (דתמ"ג) דאין בו אלא סימן אחד אמרינן דשייך ביה תפוס לשון ראשון למ"ד מפגלין בחלי מתיר, וי"ל דכיון בני אדם חולקין עמו המפרקת הוי לה כשני סימנים (מהר"פ ד"ק): **תוד"ה** לחצות כו' ואין זה דומה לחציה עולה וחציה שלמים כו'. דהתם שמא מתחלה לא היה דעתו אלא לעולה, אבל הכא כיון דאמר כלשון (זה) לחלות ודאי לתרוייהו איכון, מיהו אם כן צריך להגיה הספרים לאותה וכל הספרים גרסינן לחלות ור"ח כו' (לשון הר"פ ד"ק):